

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 จำนวน 302 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยแล้วนำมาประมวลผล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ด้วยวิธีการของเพียร์สัน

สรุปผล

ผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยรวม พบว่า มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความไว้วางใจ ด้านการมีจินตนาการ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านการมีความยืดหยุ่น สามารถจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านการมีจินตนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีกระบวนการตัดสินใจในเชิงบวก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารตั้งเป้าหมายในการสร้างผลงานมุ่งสู่ความสำเร็จ และผู้บริหารมีวิสัยในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ภายในโรงเรียนอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.2 ด้านการมีความยืดหยุ่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด หากพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการทำงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารมีจิตใจที่เปิดกว้างรับความคิดใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงและผู้บริหารจัดสภาพแวดล้อม

ภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการทำงาน และผู้บริหารมีการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารมีการสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือผู้บริหารปรับเปลี่ยนความคิดของตนเองเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และผู้บริหารสามารถโน้มน้าวใจบุคลากรในองค์กรปฏิบัติงาน เพื่อให้วิสัยทัศน์นั้นเกิดขึ้นจริง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านระเบียบวินัยและความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารเป็นคนเปิดเผยและไว้วางใจได้ และผู้บริหารรับฟังปัญหาและให้ความช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก สามารถจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนักเรียนมีผลงานทางวิชาการ สามารถได้รับรางวัลจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.2 ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อ นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ นักเรียนให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันในสังคม และนักเรียนประพฤติตนตามระเบียบวินัยของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.3 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อ ครูยอมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านการบริหารและการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ครูมีการประเมินการเรียนรู้ที่เหมาะสม ตรงกับศักยภาพและความต้องการของผู้เรียน และสถานศึกษาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.4 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อ เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสามารถควบคุมสถานการณ์ได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของโรงเรียนเป็นสำคัญ และผู้บริหารมีการตัดสินใจสั่งการได้อย่างมีขั้นตอนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ ในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางบวก ($r = 0.84$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

3.1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีจินตนาการ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ในระดับสูง ($r = 0.77$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3.2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความยืดหยุ่น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ในระดับสูง ($r = 0.80$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3.3 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ในระดับสูง ($r = 0.84$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3.4 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความไว้วางใจ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ในระดับสูง ($r = 0.78$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความไว้วางใจ ด้านการมีจินตนาการ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านการมีความยืดหยุ่น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ได้เล็งเห็นถึงความไว้วางใจเป็นภาวะผู้นำที่สำคัญในการทำงานร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชาและเป็นสิ่งจำเป็นต่อองค์การ เพื่อประสิทธิผลขององค์การ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Nyhan and Marlowe (1997) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า เมื่อมีความไว้วางใจจะมีผลลัพธ์ทางบวกของการทำงานเป็นผลสืบเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของความไว้วางใจภายในองค์การส่งผลต่อการเพิ่มผลผลิตของพนักงานและความผูกพันกับองค์การอย่างเข้มแข็ง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภาพ

ฤทธิ์บำรุง (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทุกรายการ สามารถจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านการมีจินตนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีกระบวนการตัดสินใจในเชิงบวก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารตั้งเป้าหมายในการสร้างสรรค์งานมุ่งสู่ความสำเร็จ และผู้บริหารมีวิธีในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ภายในโรงเรียนอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารได้ตัดสินใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีรูปแบบการรับรู้และการคิดไปในทิศทางที่ดี มองและรับรู้สิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริงด้วยอารมณ์ที่ผ่อนคลาย จึงทำให้มีพฤติกรรมการแสดงออกในเชิงบวก ส่งผลให้แผนงานและกิจกรรมเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ Stoll (2009) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นการตอบสนองเชิงจินตนาการ (Imaginative) และการคิดไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนต่อโอกาสต่าง ๆ ประเด็นต่าง ๆ อย่างท้าทาย (Challenging) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการมอง การคิดและการกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่แตกต่างกันเพื่อจะเสริมสร้างโอกาสให้กับทุกคนที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ดวงแข ข่านอก (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า ด้านจินตนาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการมีความยืดหยุ่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด หากพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารมีจิตใจที่เปิดกว้างรับความคิดใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงและผู้บริหารจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการดำเนินงาน และผู้บริหารมีการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ซึ่งอาจจะส่งผลให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ McClelland (1997) ซึ่งได้เสนอแนวคิดว่าการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี มีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความสงบ ร่มรื่น สดชื่น สวยงาม มีเอกลักษณ์ ขจัดความซ้ำซากจำเจและมีความมั่นคงปลอดภัย จะทำให้บุคลากรเกิดความรู้สึกพอใจ ภูมิใจ อบอุ่นใจ สบายใจ รู้สึกในความเป็นเจ้าของและอยากมาทำงาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของของ วัฒนา ปกิกา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน และ บุณรดา ทรงบุญศาสตร์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่าสภาพปัจจุบัน ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความยืดหยุ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารมีการสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือผู้บริหารปรับเปลี่ยนความคิดของตนเองเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และผู้บริหารสามารถโน้มน้าวใจบุคลากรในองค์กรปฏิบัติงาน เพื่อให้วิสัยทัศน์นั้นเกิดขึ้นจริง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารให้ความสำคัญและตระหนักในเรื่องการสร้างแรงบันดาลใจในการทำงาน เพราะจะส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุณรดา ทรงบุญศาสตร์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 และ กฤษพล อัมระนันท์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่เวียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านความไว้วางใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีด้านระเบียบวินัยและความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารเป็นคนเปิดเผยและไว้วางใจได้ และผู้บริหารรับฟังปัญหาและให้ความช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญด้านระเบียบวินัยและความรับผิดชอบซึ่งจะเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาได้เห็นและปฏิบัติตาม อาจส่งผลให้การปฏิบัติงานในองค์กรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิเชียร วิทย์อุดม (2549) ได้เสนอแนวคิดว่า ผู้นำที่ดีต้องมีความรับผิดชอบทั้งในส่วนที่เป็นภาระหน้าที่ของตนเองและในส่วนที่ลูกน้องได้ทำการลงไม่ทอดทิ้งหรือปิดความรับผิดชอบให้แก่ผู้อื่นถึงแม้จะถูกตำหนิเมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้น จึงอาจรวมความรับผิดชอบที่จะเกิดการเสี่ยง (Risk) ในลักษณะเช่นการเสี่ยงในด้านการตัดสินใจหรือด้านการสั่งงาน เป็นต้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา ปกิกา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน และชัชณพงค์ ถ้ำกลาง (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์คานานิคอระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 พบว่า ด้านการไว้วางใจพบว่ามีอยู่ในระดับมาก

2. การวิเคราะห์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยรวม พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาและด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้ตระหนักถึงการแก้ปัญหาในสถานศึกษาว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะทำให้บุคลากรทำงานได้สำเร็จลุล่วง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดในโรงเรียน เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ที่เกี่ยวกับ

การเรียนการสอน ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hoy and Miskel (2001) กล่าวถึง ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน (Solving Problems) ว่าองค์กรหรือโรงเรียนย่อมมีรูปแบบในการบริหารงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ การกำหนดรูปแบบการบริหารงานในโรงเรียนนั้น แต่ละโรงเรียนจะมีการกำหนดรูปแบบให้เหมาะสมกับขนาดและภารกิจของโรงเรียนแต่ไม่ว่าจะมีรูปแบบการบริหารแบบใด ระบบในการทำงานของโรงเรียนย่อมประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ เป้าหมาย คือ การมุ่งถึงความสำเร็จที่สูงสุดที่เกิดจากการทำงาน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วานิช บุญครอบ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สามารถจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนักเรียนมีผลงานทางวิชาการ สามารถได้รับรางวัลจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมหรือโครงการ เพราะจะส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยครูได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำให้เกิดกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผลการวิจัยพบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วานิช บุญครอบ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน ด้านการผลิตให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อ นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ นักเรียนให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันในสังคม และนักเรียนประพฤติตนตามระเบียบวินัยของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารได้ตระหนักในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะนำไปสู่การสร้างเสริมความคิดที่ดี และการมีความประพฤติที่ดีในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบรรลุ ชินน้ำพอง (2555) ได้สรุปว่า การมีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประพฤติตนตามระเบียบวินัยมีความกระตือรือร้นมีความรู้และนันทนาการชีวิตมาใช้ใน

การพัฒนาตนเองและแก้ปัญหามีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณประโยชน์ มีความรู้ความเข้าใจในการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต ส่งผลให้มีความสุขในชีวิตและสามารถพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้นได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วานิช บุญครอบ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 และ สุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อ ครูยอมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านการบริหารและการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ครูมีการประเมินการเรียนรู้ที่เหมาะสมตรงกับศักยภาพและความต้องการของผู้เรียน และสถานศึกษาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากการที่ครูยอมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ นั้น จะทำให้โรงเรียนมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เพราะบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hoy and Ferguson (1985) มีความเห็นว่า ความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่กระทบทั้งภายในและภายนอก เป็นความสามารถของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่ร่วมกันพัฒนาเปลี่ยนแปลงวิถีดำเนินงานทั้งด้านวิชาการ การเรียนการสอน เพื่อให้โรงเรียนมีความก้าวหน้า ทันกับสภาพที่เปลี่ยนไปโดยพิจารณาจากลักษณะการยอมรับของครูต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งการบริหารและการเรียนการสอน ความสามารถ ความรวดเร็ว ของครูต่อการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการของตนเอง ความกระตือรือร้นที่ได้จากการปรับปรุงหรือพัฒนาโรงเรียน ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนร่วมกันพัฒนา ปรับเปลี่ยนการดำเนินงาน ด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน และการปรับหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนมีการปรับตัวก้าวหน้าทันกับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ได้สรุปว่า เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาโดยความร่วมมือของผู้บริหารโรงเรียนกับครู ทั้งในการจัดการเรียนการสอน การปกครองนักเรียน การแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในโรงเรียน ความสามารถควบคุมสถานการณ์ได้เมื่อเกิดปัญหาหรือมีการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ได้จนบรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วานิช บุญครอบ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 และสุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ผลการวิจัยพบว่า ด้านความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายข้อ เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสามารถควบคุมสถานการณ์ได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของโรงเรียนเป็นสำคัญ และผู้บริหารมีการตัดสินใจสั่งการได้อย่างมีขั้นตอนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียน ผู้บริหารและครูต้องสามารถแก้ปัญหาได้เพราะจะทำให้ผู้เรียนได้รับความปลอดภัยและสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างสำเร็จลุล่วง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รังสิวุฒิ ปาโสม (2556 : 56) ได้สรุปว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน (Solving Problems) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่ร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียนและงานรับผิดชอบอื่น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้จนบรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัย ชาตรี ประสมศรี (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และ วานิช บุญครอบ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ ในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางบวก ($r = 0.84$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะส่งผลให้การพัฒนาโรงเรียนมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การพัฒนาให้นักเรียนมีความคิดเชิงบวก การแก้ปัญหาและพัฒนาสถานศึกษา เพราะผู้บริหารคือผู้นาองค์การที่สำคัญ การมีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผล คือ สิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศชาติองค์การ ไปสู่ความสำเร็จองค์การในหลาย ๆ ด้านอย่างสร้างสรรค์ ขณะเดียวกันผู้นำก็ทำหน้าที่ประสานงานให้งานด้านการจัดการศึกษาให้ผลสำเร็จสูงขึ้นการบริหารจัดการสถานศึกษาจึงจะเกิดประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 และวานิช บุญครอบ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ผู้วิจัยนำมาเป็นข้อเสนอแนะในแต่ละประเด็นเพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารโรงเรียนนำมาปรับปรุงระบบการทำงานและการปฏิบัติในองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นดังนี้

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบายสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ควรจัดทำยุทธศาสตร์การอบรม เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของตัวแปรภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน ที่ส่งผลนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ควรจัดทำแนวทางปฏิบัติสู่ประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานตามแนวทางได้อย่างเต็มกำลังความรู้ ความสามารถและประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

2. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา

2.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารมีวิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ภายในโรงเรียนอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรหาวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนโดยให้มีครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามาช่วยเหลือ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารมีการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรนำข้อมูลที่ถูกต้องนำเสนอให้ทุกฝ่าย ได้แสดงความคิดเห็น เสนอความคิด รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เน้นเสียงส่วนใหญ่ในการทำงานตามระบอบประชาธิปไตย

2.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารสามารถโน้มน้าวใจบุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานเพื่อให้วิสัยทัศน์นั้นเกิดขึ้นจริง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาร่วมกัน ผู้บริหารควรใช้ภาษาในการสื่อสารให้เข้าใจง่ายขึ้น รวมทั้งยกเหตุผลประกอบ เพื่อเปรียบเทียบให้ครูและบุคลากรได้เห็นถึงข้อดีและข้อเสียของเรื่องนั้น ๆ

2.4 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารรับฟังปัญหาและให้ความช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็นเพื่อให้ทราบความต้องการที่แท้จริง และให้ช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2.5 จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนมีผลงานทางวิชาการ สามารถได้รับรางวัลจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรจัดประสบการณ์ให้นักเรียน ส่งเสริม

การเข้าร่วมแข่งขันทางวิชาการอย่างหลากหลาย และส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.6 จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนประพฤติตนตามระเบียบวินัยของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรวางกฎระเบียบในโรงเรียนให้ชัดเจน มีหลักการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้ครูและบุคลากรดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างทั่วถึง มีกระบวนการเสริมสร้างวินัยทั้งเชิงรุกและเชิงรับเพื่อกำกับควบคุมไม่ให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ผิดกฎระเบียบที่โรงเรียนกำหนด

2.7 จากผลการวิจัยที่พบว่า สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นสถานศึกษาและชุมชนควรร่วมกันจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งอาจจะพัฒนาขึ้นเป็นรายวิชาใหม่ หรือการสร้างหลักสูตรย่อย เพื่อเสริมหลักสูตรแม่บท โดยให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน

2.8 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารมีการตัดสินใจสั่งการได้อย่างมีขั้นตอน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหาร ควรวางแผนการดำเนินงานไว้ล่วงหน้าตามนโยบาย จุดมุ่งหมาย และระเบียบแผนของให้มีลักษณะเป็นไปในทางกระจายอำนาจการบริหารให้ส่วนงานต่าง ๆ ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายงบประมาณ ฝ่ายบริหารทั่วไปและฝ่ายบุคคล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ได้รับการยอมรับจากชุมชน สามารถพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริงโดยศึกษาในรูปของกรณีศึกษา

2. ควรศึกษาตัวแปรภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณา เช่น การทำงานเป็นทีม การบริหารเวลา สร้างมนุษยสัมพันธ์ การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสมบูรณ์และมีความหลากหลายมากขึ้น

3. ควรศึกษาภาวะผู้นำด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

All Right Reserved